

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

CZECH NATIONAL COMMITTEE

COMITÉ NATIONAL TCHÉQUE

Hlavní město Praha
Magistrát hlavního města Prahy
Odbor územního rozvoje
Jungmannova 35/29
110 00 Praha 1

Č.j.: 97/18 PRES.

V Praze dne 18. července 2018

Stanovisko Českého národního komitétu ICOMOS k návrhu Územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitní plán)

a

Vyhodnocení vlivů návrhu Územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitní plán) na udržitelný rozvoj území

Pořizovatel ÚPD: Magistrát hl. m. Prahy, Odbor územního plánu, Jungmannova 35/29, 111 21 Praha 1

Zpracovatel: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2; autorský tým pod vedením vedoucího Kanceláře metropolitního plánu prof. Ing. arch. Romana Koutského; termín zpracování: 2018

Pořizovatel VVURÚ: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, příspěvková organizace, Vyšehradská 57, 128 00 Praha 2

Zpracovatel: Atelier T-plan, s.r.o., Na Šachtě 497/9 Praha 7 – Holešovice, 170 00; zakázkové číslo 2015012; RNDr. Libor Krajíček, autorizace dle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, čj. 14232/EN/16 - koordinace a řízení prací, metodický postup, požadavky na rozhodování ve vymezených plochách; Mgr. Alena Kubešová, - Ph.D Krajina, kulturní dědictví; datum zpracování 02/ 2018

Český národní komitét ICOMOS je odborným poradním orgánem ve věcech Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví. V případě Prahy je proto

Český národní komitét ICOMOS
Rozdělavská 2002
169 00 Praha 6

cnk@icomos.cz
www.icomos.cz

IC: 22735941
Bankovní spojení :RB
č.ú. 7458253001/5500

nepominutelným článkem při posuzování dokumentů a procesů, které sledují podmínky uchování hodnot statku světového dědictví s názvem Historické jádro Prahy (Historic Centre of Prague), v daném případě jeho hlavní komponenty 001, tak jak je zapsána na Seznamu světového dědictví pod reg. číslem 616.¹ Tento statek světového dědictví je rozsahem totožný s rozsahem Památkové rezervace v hl. městě Praze (vyhlášena 1971). Nedílnou součástí posouzení jsou i aspekty týkající se tzv. nárazníkové zóny dané komponenty, kterou pro účel této památky světového dědictví tvoří Ochranné pásmo pražské památkové rezervace vyhlášené v roce 1981.

Po prostudování výše uvedeného návrhu Územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitní plán) a Vyhodnocení vlivů návrhu Územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitní plán) na udržitelný rozvoj území Český národní komitét ICOMOS konstatuje:

Návrh Metropolitního plánu, řešící základní koncepci rozvoje území celého území hlavního města Prahy, je z hlediska formy a detailu zpracován zcela odlišným způsobem, než platný Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy z roku 1999. Koncepční pojetí platného ÚP SÚ HMP vychází z funkčního uspořádání území a umožňuje posouzení funkčně bohaté struktury, odpovídající životu města. Předkládaný Metropolitní plán je především plánem struktury území, funkční využití území je z nepochopitelných důvodů až neuctivě poníženo pouze na čtyři základní způsoby (produkční, obytné, rekreační, přírodní).

Návrhem Metropolitního plánu je z hlediska zájmů sledovaných Českým národním komitétem ICOMOS negativně dotčena zejména Památková rezervace v hl. m. Praze v městské části Praha 1² a Ochranné pásmo pražské památkové rezervace, které tvoří nárazníkovou zónu Historického centra Prahy, památky světového dědictví. Předkládaný návrh Metropolitního plánu tak ohrožuje významný segment národního kulturního bohatství, Historického centra Prahy³, excelentní památkové rezervace, pro své ojedinělé hodnoty vedeného od roku 1992 na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví.

Po prostudování návrhu Metropolitního plánu, včetně Vyhodnocení vlivů návrhu Územního plánu hlavního města Prahy (Metropolitní plán) na udržitelný rozvoj území, je ČNK ICOMOS s velkým znepokojením nucen konstatovat, že návrh Metropolitního plánu může významným způsobem ohrozit budoucí možnosti ochrany a uchování hodnot, pro které byla Praha zapsána na Seznam světového dědictví. Je to dáno již tím, návrh Metropolitního plánu není v souladu s obecnými právními předpisy, hájícími veřejný zájem na poli památkové péče, a to zejména se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění a jeho dalšími následnými předpisy, které se vztahují k územím památkových rezervací a památkových zón i ke kulturním památkám. **Návrh Metropolitního plánu svým pojetím, které otevírá zcela liberální možnosti přestavby staveb i v památkově chráněných územích, nerespektuje mezinárodní úmluvy, které jsou součástí právního řádu České republiky ve vztahu k ochraně kulturního dědictví: zejména výše uvedenou Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (čl. 4, 5); Úmluvu o ochraně architektonického dědictví (čl. 3, 7, 10 odst. 1, 3, 4, 13); Úmluvu o ochraně archeologického dědictví (čl. 1); Evropskou úmluvu o krajině (čl. 5 a 6). ČNK ICOMOS je velmi znepokojen tím, že návrh Metropolitního plánu nerespektuje ani Doporučení Výboru světového dědictví 32**

¹ <http://whc.unesco.org/en/list/616>

² Dotčeny jsou též ostatní památkové rezervace a památkové zóny i kulturní památky.

³ Historic Centre of Prague - Report of the 16th Session of the Committee, Santa Fe, USA, 14. 12. 1992.

COM 7B.86 z roku 2008 v oblasti Pankrácké pláně (tzv. Pentagonu, vymezeném ulicemi Hvězdovou, Na Pankráci, Na Strži, Milevskou a Pujmanové), týkající se regulace výškových limitů, která byla limitována tehdy výhradně tímto posuzovaným územím. Na tomto místě je potřebné připomenout, že tuto skutečnost konstatoval i posudek, zajištěný centrálou ICOMOS, datovaný únorem 2017, kde bylo jasně sděleno, že např. aktuálně posuzovaný projekt tzv. „Rezidence Kavčí Hory“ nelze výše uvedeným doporučením z roku 2008 obhajovat. Ještě naléhavěji to vyplývá z aktuálního **Rozhodnutí Výboru světového dědictví č. 42 COM 7B.21, přijatého na letošním zasedání v Bahrajnu**, které je již rovněž z veřejných zdrojů k dispozici a kde se dokonce hovoří o dezinterpretaci předchozích rozhodnutí Výboru, což je pro Českou republiku, potažmo vedení Prahy, velmi nelichotivé.⁴

ČNK ICOMOS proto i s ohledem na tento mezinárodní kontext vyjadřuje hluboké znepokojení nad vlastním řešením návrhu Metropolitního plánu, které sleduje dostředný rozvoj a v pravidlech pro výškovou regulaci chce umožnit realizaci až 100 m vysokých staveb dokonce i na území Ochranného pásma pražské památkové rezervace.

V dané souvislosti pokládáme za potřebné upozornit, že Operační směrnice k provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví jasně uvádějí soubor situací, na základě kterých lze statek zapsaný na Seznamu světového dědictví zařadit na Seznam světového dědictví v ohrožení a mezi takové situace patří i podle čl. 179 b), tzv. potenciální nebezpečí, kde je na prvním místě uvedena „změna ochranného právního statusu území“⁵. V případě dokumentu, jakým je pak přijatý územní plán, je jeho povaha a regulace jednoznačně z kategorie obecně platných právních dokumentů, a i proto je nezbytné, aby byl i návrh Metropolitního plánu v souladu s chráněnými hodnotami.

Zásadní připomínky ČNK ICOMOS k návrhu Metropolitního plánu:

1. Koncepce dostřednosti a monocentričnosti města

Připomínka:

S koncepcí dostřednosti a monocentričnosti města, umožňující rozvoj „vnitřního potenciálu města“ a dostatečnou intenzitu zastavění i osídlení se nelze na území Historického centra Prahy ztotožnit a jako takou ji odmítáme. Další „rozvoj“, tak jak je

⁴ V Dotčené části Rozhodnutí č. **42 COM 7B.21** se uvádí: (Výbor světového dědictví)...*„Požaduje po smluvním státě, aby zabránil dalším dezinterpretacím jeho předcházejících Rozhodnutí (zejména Rozhodnutí 32 COM 7B.86) ohledně výškových limitů a rozsahu oblasti dříve nazývané „Pankrácká pláň“, a rovněž vyzývá smluvní stát, aby zavedl moratorium na velké projekty v rámci statku, v jeho ochranném pásmu i jeho širším okolí, které mohou mít významný dopad na OUV statku, do doby, dokud nebudou vypracovány a zavedeny příslušné předpisy, včetně zvláštních předpisů pro omezení výškové výstavby, aby se zamezilo zhoršení škod již způsobených skupinou výškových staveb.“ (Requests the State Party to prevent further misinterpretation of its previous decisions (particularly Decision 32 COM 7B.86) on height limits and the extent of the area previously named as 'Pankrac Plain'; and also invites the State Party to introduce a moratorium on major projects within the property, its buffer zone and its wider setting, which may substantially impact on the OUV of the property, until appropriate regulations are developed and implemented, including the high-rise limitations plan, with specific regulations to prevent exacerbating the damage already caused by the cluster of high-rise buildings)“*

⁵ Čl. 179 písm b) Operačních směrnic m.j. uvádí: **POTENTIAL DANGER** The property is faced with major threats which could have deleterious effects on its inherent characteristics. Such threats are, for example: a **modification of the legal protective status of the area.**

proklamován návrhem Metropolitního plánu na území památkově chráněných struktur, není možný.

Zdůvodnění:

Koncepce dostřednosti a monocentrickosti by umožnila nežádoucí zahušťování a „přizvednutí“ historického centra města formou „nastavení“, tj. zvýšení stávající výškové hladiny jednotlivých objektů na území památky světového dědictví, včetně umožnění nové zástavby. Tento princip není možné uplatňovat na území plošné památkové ochrany, jehož ochrana je deklarována zejména na základě § 3 Nařízení vlády ČSR č. 66/1971 ze dne 21. 7. 1971 o památkové rezervaci v hl. m. Praze. Odstavec d) jasně ukládá pořizovatelům a zpracovatelům územní plány zpracovat a schvalovat se zřetelem ke kulturní hodnotě prostředí.

V případě Historického centra Prahy se kulturní hodnotou prostředí rozumí charakteristiky, které chrání principy památkového urbanismu, tj. dochovaná a chráněná historická půdorysná i objemová struktura území Památkové rezervace v hl. m. Praze, charakter jejích objektů, z nichž řada jsou kulturními památkami, architektura staveb, veřejná prostranství, střešní krajina, podzemní prostory a archeologické terény, historické parky a zahrady a další doplňková zeleň, včetně prvků drobné architektury, panorama s hlavními dominantami v blízkých i dálkových pohledech. Všechny tyto atributy tvoří genius loci území, které bylo pro své mimořádné hodnoty zapsáno na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví. Je třeba podotknout, že Historické centrum Prahy je svým významem a bohatstvím své hmotové struktury výjimečné nejen ve srovnání s dalšími památkově chráněnými evropskými městy, ale je obdivovaným, respektovaným a jednoznačně proslulým památkovým celkem ve světovém kontextu. Jeho výjimečnost byla zápisem na prestižní Seznam památek světového dědictví potvrzena. Změny jeho objemové struktury, a přestavby jednotlivých objektů historické architektury, dokládající dosud mnohohvrstevnatost 1100 let vývoje města, by se při aplikaci principů Metropolitního plánu dostaly do rozporu s výše uvedeným § 3 Nařízení vlády ČSR č. 66/1971 ze dne 21. 7. 1971 o památkové rezervaci v hl. m. Praze. Takový postup by byl i porušením mezinárodních závazků, které Česká republika se zápisem na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví vůči světovému společenství, jemuž má být uchování mimořádné světové hodnoty Historického centra Prahy garantováno, přijala.

Preference monocentrickosti v duchu návrhu Metropolitního plánu navíc nepomůže řešit aktuální problémy přetížení centra Prahy. Naopak povede k potlačení významu sekundárních městských center, jejichž podpora je pro historický střed města zásadní z hlediska „převzetí“ části stále se stupňující „zátěže“, která je dnes vyvíjena na Historické centrum (historický střed) Prahy. Je přitom obecně známou skutečností, že přetížení právě této části hlavního města kumulací funkcí, vyplývajících z jeho významu a atraktivity je již na hraně únosnosti. Další „zahušťování“ centrální části Prahy, jakékoli navyšování stávající zástavby, včetně s tím souvisejícího zvýšení nároků na dopravní i technickou infrastrukturu by bezpochyby mělo negativní, mnohdy ničující dopad na historický stavební fond, který je tvořen velkou měrou objekty kulturních památek, včetně mnoha zcela ikonických národních kulturních památek, jež samy o sobě vytvářejí dostatečnou šíři dominant hmotových, i významových. Navrhované pojetí výškové regulace, která i v ploše památkově chráněných území vnáší principy mechanických možností navyšování zástavby, je proto zcela v rozporu se zákonem podloženou praxí výkonu státní správy na úseku památkové péče.

2. Památkově chráněné struktury

Připomínka:

S označením pouze vybraných částí území Památkové rezervace v hl. m. Praze jako lokality [Sc] – „stabilizovaná chráněná“, ve kterých návrh Metropolitního plánu umožňuje další rozvoj zásadně nelze souhlasit.

Zdůvodnění:

Návrh Metropolitního plánu rozčleňuje celé území hlavního města Prahy na tzv. „lokality“. Jejich vymezení, zejména pak na území Památkové rezervace v hl. m. Praze a na území Ochranného pásma Pražské památkové rezervace⁶ je navrženo bez ohledu na historický vývoj území a širší souvislosti. V návrhu Metropolitního plánu je jen část území Památkové rezervace hl. m. Prahy označena symbolem [Sc] – „struktura stabilizovaná chráněná“, ostatní lokality jsou vedeny jako [S] – „struktura stabilizovaná“. Zdůrazňujeme, že Památková rezervace v hl. m. Praze je chráněna na základě zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění jako celek, jedná se o plošnou památkovou ochranu, tudíž nemůže být část rezervace stabilizovaná chráněná a část pouze stabilizovaná⁷.

Jak jsme již výše uvedli, další „rozvoj“ proklamovaný návrhem Metropolitního plánu na území památkově chráněných struktur, není možné zakládat na mechanicky navrženém rastru velkých čtverců nebo principech vytváření nových nárožích dominant apod., jak je v materiálu navrženo. Princip plošně přípustného rozvoje není možné uplatňovat na území plošné památkové ochrany⁸. Ochrana území Historického centra Prahy, tj. Památkové rezervace v hl. m. Praze je deklarována zejména na základě § 3 Nařízení vlády ČSR č. 66/1971 ze dne 21. 7. 1971 o památkové rezervaci v hl. m. Praze. Odstavec d) jasně ukládá pořizovatelům a zpracovatelům územní plány zpracovat a schvalovat se zřetelem ke kulturní hodnotě prostředí. Kulturní hodnotou prostředí se v daném případě rozumí území Historického centra Prahy, jako významný středověký urbanistický útvar. Mimo to nelze ani pominout mezinárodní závazky České republiky, které ze zapsání Historického centra Prahy na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví plynou.

Nelze pominout, že návrh Metropolitního plánu zcela ignoruje existenci dalších památkově chráněných území, jimiž jsou dvě památkové vesnice s dochovanými soubory lidové architektury (Stodůlky a Ruzyně), ale zejména plošně rozsáhlé památkové zóny, jež byly vymezeny a prohlášeny za účelem ochrany velmi cenných struktur historické zástavby, zejména 19. a 20. století, a to jak obytných čtvrtí tvořených zejména historizující a modernistickou zástavbou (např. Vinohrady, Vršovice, Smíchov, Horní Holešovice, Dejvice, Bubeneč...), tak čtvrtí drobnější urbanistické struktury, jakými jsou vilové čtvrti na Ořechovce, Baba, Barrandov, aj. Návrh Metropolitního plánu nerespektuje historická jádra historických obcí na území Prahy jako nositele místních urbanistických hodnot.

Dalším zásadním problémem a závažným nedostatkem návrhu Metropolitního plánu je proto rozpor se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

⁶ V něm se nachází i převážná část památkových zón a Památková rezervace Ruzyně v městské části Praha 6. V jejích případech jsou lokality vedeny jako [S] – „struktura stabilizovaná“.

⁷ Stejný, nevhodný princip je uplatňován i pro území dalších památkových rezervací a památkových zón na území hl. m. Prahy.

⁸ dtto

(stavební zákon) v části určující obecné cíle a úkoly územního plánování a již z tohoto důvodu je nutno jej odmítnout.⁹

ČNK ICOMOS musí na tuto skutečnost poukázat a zdůraznit zejména překvapení nad přezíráním dosavadních odborných poznatků a praxe z oboru památkové péče, ačkoliv je toto ve stavebním zákoně jasně požadováno.

3. Výšková regulace

Připomínka:

ČNK ICOMOS požaduje:

- a) zásadně přehodnotit a přepracovat návrh výškové regulace. S ohledem na povahu historické struktury památkově chráněných území není možné výškovou regulaci zakládat na principu čtvercové sítě o rozměrech 100 x 100m; jako zásadní požadavek je proto tuto regulaci na území Památkové rezervace v hl. m. Praze¹⁰ a na území Ochranného pásma Pražské památkové rezervace neuplatňovat; stejně tak respektovat ostatní památkově chráněná území v hl. městě Praze, k jejichž ochraně byly přijaty obecně platné právní předpisy,
- b) zrušit obecně formulované možnosti „přizvednutí“ výškové hladiny objektů v památkově chráněných územích, zvláště na území Památkové rezervace v hl. m. Praze,
- c) plně respektovat Doporučení Výboru světového dědictví 32 COM 7B.86 z roku 2008 v oblasti Pankrácké pláně (tzv. Pentagonu, vymezeném ulicemi Hvězdovou, Na Pankráci, Na Strži, Milevskou a Pujmanové), týkající se regulace výškových limitů, nahlížet výhradně v kontextu tehdy posuzovaných záměrů v území tzv. Pentagonu,
- d) plně respektovat podmínky Ochranného pásma Památkové rezervace v hl. m. Praze a z návrhu Metropolitního plánu důsledně vyloučit plochy, jež otevírají možnost realizovat další výškové stavby,
- e) přehodnotit pasáže o „horizontálách“, protože jejich mechanická aplikace by umožnila nepřijatelnou nivelizaci zástavby v hmotově rozmanitých historických strukturách památkově chráněných území, jež by byly domnělými horizontálami postiženy.

Zdůvodnění:

ad a) – b) Návrh Metropolitního plánu řeší výškovou regulaci na principu čtvercové sítě o rozměrech 100 x 100m, bez ohledu na chráněné struktury¹¹ a území Ochranného pásma Pražské památkové rezervace v hl. m. Praze. Číslovka, zobrazena uprostřed každého čtverce znázorňuje rozmezí nejpočetněji zastoupené výšky zástavby, a to od 2-27 podlaží a výše (max. 100m), přičemž např. rozmezí podlažnosti 12 představuje 9-12 regulovaných nadzemních podlaží (RNP). Tento princip je uplatněn pro stávající výšku zástavby (v graf.

⁹ §18., odst 4 SZ uvádí: „Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. §19., odst 1SZ mezi četnými úkoly územního plánování mj. uvádí pod písmenem o) uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování a ekologie a **památkové péče**;

¹⁰ Stejný, nevhodný princip je uplatňován i pro území dalších památkových rezervací a památkových zón na území hl. m. Prahy.

¹¹ Platí i pro další památkové rezervace památkové zóny na území hl. m. Prahy i pro kulturní památky.

části - černé číslice) i pro navrhovanou výškovou regulaci (v graf. části – modré číslice). **Aplikace navrženého pojetí by v praxi znamenala zcela nepřijatelné dorovnávání výškové hladiny i u stávající, stabilizované zástavby.**

Stejně tak nelze akceptovat návrh mechanické aplikace principu, počítajícího s tvorbou až o dvě patra vyšších dominant ve stabilizovaných plochách, než je určena výšková hladina pro jednotlivé čtverce. Takový princip řešení by byl pro území plošné památkové ochrany obecně velmi nebezpečný a u mnoha historických staveb vedoucí k trvalému narušení jejich dochované podoby. Princip formulovaný v návrhu Metropolitního plánu může být zvažován jen tam, kde jde o zástavbu na prázdné ploše, nikoli pro nakládání s dochovaným stavebním fondem, neboť jasně směřuje k ničení dochovaných hodnotných a tedy chráněných struktur.

Návrh řešení výškové regulace vnímáme v rozporu s národními právními předpisy, které se vážou k území Prahy, zejména s § 3 Nařízení vlády ČSR č. 66/1971 ze dne 21. 7. 1971 o památkové rezervaci v hl. m. Praze. Odstavec d) jasně ukládá pořizovatelům a zpracovatelům územní plány zpracovat a schvalovat se zřetelem ke kulturní hodnotě prostředí. Z hlediska výškové hladiny kulturní hodnotu prostředí, mimo jiné, již výše uvedené hodnoty, představuje výšková různorodost, charakterizující více než 1100 let trvající vývoj historického jádra Prahy, který je dokumentován architektonickými projevy všech slohových období. Pokud by byl uplatněn navrhovaný princip „dotahování“, „přizvednutí“, až dorovnávání“ výškové hladiny, pak by plošná památková ochrana ztratila svůj smysl. Ojedinělá a výjimečná kulturní hodnota území Památkové rezervace v hl. m. Praze¹² i její genius loci by byly nezvratně poškozeny.

Mimo to nelze ani v tomto případě pominout mezinárodní závazky České republiky, které ze zapsání Historického centra Prahy na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví plynou a ke kterým se Praha prostřednictvím České republiky zcela dobrovolně zavázala, k ochraně a péči o památku světového dědictví.

ad c) – e) Z hlediska ohrožení vizuálních dopadů na Památkovou rezervaci v hl. m. Praze nelze souhlasit se záměrným kompozičním „doplňováním“ a „rozvíjením“ horizontů a panoramat. Návrh Metropolitního plánu směřuje k mechanickému doplňování vybraných „horizontál“, tedy k hladině zástavby v určitých částech města tak, aby v obraze Prahy byly určité části geometrizovány, bez ohledu na to, že řada vybraných „horizontál“ prochází památkovým územím, nebo zahrnuje jednotlivé kulturní památky. Zásadním nedostatkem tohoto přístupu řešení je naprostá absence respektu k různorodosti urbanistické struktury a snaha o její „zarovnání“ do jednotné linie, bez ohledu na prostředí jednotlivých kulturních památek, které může být výrazně měněno. Dálkově viditelné zdánlivé horizontály nejsou v materiálu ztotožněny s konkrétními objekty, takže není ani jasné, pro které stavby je liberalizace hmotových změn navržena. Vazba, propojení horizontál do půdorysného rastru čtverců v grafické části Výroku chybí, tudíž celá pasáž o horizontálech je ve vlastní výkresové části návrhu Metropolitního plánu netransparentní a podobně akademicky založené „komponování“ města je velmi nezodpovědné. Návrh v tomto ohledu zakládá řešení, jež jsou nepřezkoumatelná a pro návaznou praxi tudíž zcela nepřijatelná.

Ochranné pásmo Pražské památkové rezervace nebylo na horizontu nikdy členěno na pasáže hodnotnější či méně významné. V návrhu Metropolitního plánu je však nově horizont hl. m. Prahy tak, jak je vnímám z centrálních částí Prahy, schematicky rozdělen na „žížkovský

¹² Platí i pro další památkové rezervace památkové zóny na území hl. m. Prahy i pro kulturní památky.

horizont“, „vzdálený jihovýchodní horizont“, „vinohradský horizont“, „pankrácký horizont“, „vzdálený jižní horizont. Pouze tzv. „vinohradský horizont“ (?) je graficky označen znakem světového dědictví a popsán jako „horizont určený k ochraně“. Ostatní segmenty horizontu byly zpracovateli návrhu Metropolitního plánu zjevně svévolně vyhodnoceny jako méně významné a v materiálu jsou určeny k „doplnění“. Toto dělení nemá dosud žádnou oporu a nebylo nikdy v širší společenské a odborné diskusi otevíráno. V kontextu platného správního řádu nelze jeho důsledky předjímat. Lze se důvodně domnívat, že navržené principy rozdělení horizontu by mohly mít v praxi nepředvídatelné, velmi negativními dopady nejen na horizonty, ale na širší vizuální kontext s dalšími oblastmi veřejného zájmu. Obecně jde o jasné popření obsahu ochranných podmínek Ochranného pásma Pražské památkové rezervace, které terénní horizonty chrání bez rozlišení.

Zejména zarážející je naznačený oblouk v příloze č. 6 Výroku i návrhu Metropolitního plánu „Výšková regulace“, který se klene nad aktuálně stavěnými objekty, a i z grafické přílohy lze dovodit, že dokonce převyšuje deklarovaný obecný limit 100 metrů pro celou Prahu.

Množství a lokalizace míst pro nové skupiny výškových staveb/věží je nepřijatelné. **Jsme velmi znepokojeni s návrhem 25-ti lokalit pro umístění výškových staveb s výškovou hladinou max. 100m (!), z nichž 13 se nachází právě na území Ochranného pásma Pražské památkové rezervace, s absolutním nerespektováním bodu 4 jeho podmínek.** Účelem ochranného pásma obecně je především ochrana kulturních hodnot památkově chráněného území, pro ochranu kterého bylo toto pásmo vymezeno. V případě Památkové rezervace v hl. m. Praze její ochranné pásmo představuje zároveň nárazníkovou zónu památky světového dědictví a není možné jej jen tak pominout a nerespektovat jeho podmínky, právě bod 4, ve kterém je ukotvena ochrana terénních horizontů, pohledově se uplatňujících ve vztahu k Památkové rezervaci v hl. m. Praze. Již sama o sobě tato podmínka ochrany svědčí o důležitosti a významnosti terénních horizontů, které jsou ve vztahu k Památkové rezervaci hl. m. Prahy státní památkovou péčí sledovány, a která byla také za tímto účelem při tvorbě podmínek ochranného pásma do podmínek ochrany vložena.

4. Historické parky a zahrady

Připomínka:

Požadujeme plně respektovat územní celistvost historických parků a zahrad, zejména na území Památkové rezervace hl. m. Prahy a zařadit je mezi struktury stabilizované, chráněné.

Možnost umísťování staveb na území historických parků a zahrad je nutno přehodnotit, nejlépe formou hlavního, přípustného, podmíněně přípustného a nepřípustného využití území.

Zdůvodnění:

Historické parky a zahrady, a to i mimo území Památkové rezervace v hl. m. Praze, jsou zpravidla založeny a rozvíjeny na určité kompozici, jedná se tak o koncepční díla, do kterých není možné jen tak svévolně zasahovat. Řada těchto parků a zahrad jsou kulturními památkami, jejich obnova a péče o ně podléhájí zákonu č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Návrh Metropolitního plánu nahlíží na parky a zahrady jako na plochy

různé hierarchie a to výhradně tak, aby se do nich mohly nově vkládat stavební objekty různě velké plochy či objemu. Formální rozdělení parků na takovém principu je nutno odmítnout, naopak je potřebné význam parků založit i na jejich kulturně-historické hodnotě a významu, které jim přikládají občané i odborná veřejnost. Pokud je v některém parku či jeho blízkosti deficit uživatelské infrastruktury, je potřebné individuálně zvažovat, zda ji lze doplnit adaptací již existujících stavebních objektů nebo hledat možnosti v přilehlých stavebních strukturách, nikoli *a priori* vytvářet příležitosti pro zastavování ploch veřejné zeleně (!)

Vyhodnocení vlivů na životní prostředí dle přílohy zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů k projednání dle § 50 stavebního zákona

Připomínka:

S vyhodnocením vlivu návrhu Metropolitního plánu, tak jak je provedeno ve smyslu dopadu na kulturní hodnoty území nelze souhlasit. Požadujeme řádně vyhodnotit dopad návrhu Metropolitního plánu zejména na výše uvedené segmenty zájmu památkové péče, tj. vyhodnotit dopad koncepce „dostřednosti“ a „monocentričnosti“ zejména na chráněné urbanistické struktury a na kulturní památky, a zvláště pak dopad výškové regulace, zejména navrhovaných výškových staveb na hodnoty Památkové rezervace v hl. m. Praze na základě podmínek jejího ochranného pásma.

Zdůvodnění:

Jsme velmi zneklidněni nízkou/povrchní úrovní zpracování zejména kapitoly „Vlivy na kulturní, architektonické a archeologické dědictví“ (urbanistické je pominuto), která tendenčně popisuje koncepci a řešení návrhu Metropolitního plánu, avšak řádné a plnohodnotné vyhodnocení dopadu na kulturní a přírodní hodnoty, zejména na urbanistickou strukturu historického centra Prahy, chybí. U tak závažného dokumentu, kterým je návrh Metropolitního plánu je takové pojetí zpracování zcela nedostatečné.

Zvláště alarmující je přístup k vyhodnocení vlivu výškových staveb na kulturní dědictví, cit.: „Z hlediska ochrany siluety historických částí města je nejvýznamnější změnou zcela jiné uchopení výškové regulace. Výšková regulace je součástí hodnocení složky „Krajina“ a není proto předmětem vzájemného porovnání (míněno porovnání platného ÚP SÚ HMP a návrhu Metropolitního plánu). V kapitole vlivu na krajinu je pouze uvedeno, cit: Z hlediska vlivu na krajinu města Prahy je uvedený přístup SEA týmem považován za pozitivní....., je pro celé území města jasně stanoveno, kde mohou nové výškové stavby vznikat a je pro ně stanovena maximální podlažnost (výška budov). Tento přístup zaručuje ochranu kompozice pražské památkové rezervace, kterou lze považovat za prioritní, ale rovněž ochranu ostatních významných pražských horizontů, pražských vedut a významných svahů.

MPP je materiálem určeným ke stavebnímu rozvoji města, vytváří podmínky pro novou výstavbu a definuje lokality, kde je nutné zachovat stávající výškovou hladinu, a kde lze stavět do výšky, tak aby budoucí rozvoj byl v souladu se stanovenými koncepčními principy, byly chráněny hodnoty stávající a vznikaly hodnoty nové. Uvedený princip je hodnocen jako přínosný, odpovídající principům rozvoje měst 21 století.“

Jsme nuceni konstatovat, že výše citovaná část vyhodnocení je zcela v rozporu s platnou legislativou památkové péče, zejména s Nařízením vlády ČSR č. 66/1971 ze dne 21. 7. 1971 o

památkové rezervaci v hl. m. Praze a Rozhodnutím Národního výboru hl. m. Prahy o vyhlášení ochranného pásma památkové rezervace v hl. m. Praze čj. kul/5-932/81 ze dne 19. 5. 1981 a jeho doplňku ze dne 9. 7. 1981, s bodem 4, cit.: „*Při veškeré nové výstavbě a přestavbě je třeba zvláště sledovat působení stavebních souborů a výškových objektů na terénních horizontech města, které se pohledově uplatňují ve vztahu k pražské památkové rezervaci.*“ Ochrana terénních horizontů, pohledově se uplatňujících ve vztahu k Památkové rezervaci v hl. m. Praze je tímto bodem jednoznačně právně podložena a zdůrazněna a nelze ji pominout.

ZÁVĚR:

Vyslovujeme kategorický nesouhlas s pojetím návrhu Metropolitního plánu. Návrh Metropolitního plánu vykazuje hrubé koncepční nedostatky, není v souladu s platnými právními předpisy, které hájí veřejný zájem v oblasti památkové péče na území hl. m. Prahy¹³, zejména na území Památkové rezervace v hl. m. Praze, na území jejího ochranného pásma; na území chráněných památkových zón; na území Historického centra Prahy - památky vedené na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví a na území dalších památkových rezervací. Je zarážející, že návrh Metropolitního plánu nezohledňuje unikátnost a mimořádný význam památky světového dědictví a pomíjí závažná rizika spojená s případným naplňováním jeho koncepce ve vztahu ke kulturním hodnotám území.

Požadujeme přepracování návrhu Metropolitního plánu tak, aby nebyl v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ohledně statku světového dědictví Historické centrum Prahy. Obecně je potřebné materiál odmítnout, neboť je v řadě výše uvedených aspektů v zásadním rozporu s obecnými úkoly a cíli územního plánování, jak jsou uloženy v zákoně č.183/2006.Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá
prezident ČNK ICOMOS

Český národní komitét ICOMOS, z.s.
IČO: 22735941 ①
cnk@icomos.cz, www.icomos.cz
ICOMOS Rozdělovská 2002, Praha 6, 169 00

Na vědomí:

- Doc. Mgr. Antonín Staněk, PhD., ministr kultury ČR
- Mgr. Petra Kolínská, náměstkyně primátorky hl. m. Prahy
- Jan Volf, radní pro kulturu hl. m. Prahy
- Ing. arch. Naděžda Goryczková, generální ředitelka NPÚ

¹³ Dotýká se všech segmentů státní památkové péče.

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

CZECH NATIONAL COMMITTEE

COMITÉ NATIONAL TCHÉQUE

Vážený pan
Doc. Mgr. Antonín Staněk, PhD.
Ministr kultury ČR
Maltézské náměstí 1
118 11 Praha 1 – Malá Strana

Č.j.: 98/18 PRES.

V Praze dne 18. července 2018

Vážený pane ministře,

především mi dovoluji, abych Vám za sebe i za Český národní komitét ICOMOS upřímně blahopřál k Vašemu jmenování ministrem kultury. Jedná se o mimořádně významnou funkci a do náročného období Vám přeji hodně pevných nervů, hodně sil a hlavně uspokojení z pozitivních výsledků.

Český národní komitét ICOMOS – jako součást Mezinárodní rady pro památky a sídla je nevládní evropskou organizací, která se zabývá širšími tématy ochrany kulturního dědictví. Organizace sleduje dodržování evropských standardů péče o kulturní dědictví, podporuje výzkumnou činnost v oboru, zabývá se popularizací ochrany památek a spolu s Ministerstvem kultury a Národním památkovým ústavem se podílí na přípravě zápisů statků nominovaných na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Podle Vašeho uvážení Vás rádi seznámíme s naší činností podrobněji.

Nyní mi dovoluji, abych Vám v souvislosti s připomínkováním Metropolitního plánu pro rozvoj hl. města Prahy předal kopii kritického stanoviska ČNK ICOMOS k tomuto kontroverznímu materiálu.

S úctou

Prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá
Prezident ČNK ICOMOS

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

CZECH NATIONAL COMMITTEE

COMITÉ NATIONAL TCHÉQUE

Vážená paní
Mgr. Petra Kolínská
náměstkyně primátorky
Magistrát hlavního města Prahy
Mariánské náměstí 2
110 00 Praha 1 – Staré Město

Č.j.: 99/18 PRES.

V Praze dne 18. července 2018

Vážená paní náměstkyně primátorky,

dovolte mi, abych Vám v souvislosti s připomínkováním Metropolitního plánu pro rozvoj hl. města Prahy předal kopii kritického stanoviska ČNK ICOMOS k tomuto kontroverznímu materiálu.

S úctou

Prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá
prezident ČNK ICOMOS

Příloha: dle textu

ICOMOS

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES

CZECH NATIONAL COMMITTEE

COMITÉ NATIONAL TCHÉQUE

Vážený pan
Jan Volf
radní pro kulturu hl. města Prahy
Magistrát hlavního města Prahy
Mariánské náměstí 2
110 00 Praha 1 – Staré Město

Č.j.: 100/18 PRES.

V Praze dne 18. července 2018

Vážený pane radní,

dovolte mi, abych Vám v souvislosti s připomínkováním Metropolitního plánu pro rozvoj hl. města Prahy předal kopii kritického stanoviska ČNK ICOMOS k tomuto kontroverznímu materiálu.

S úctou

Prof. Ing. arch. akad. arch. Václav Girsá
prezident ČNK ICOMOS

Příloha: dle textu